

БЪЛГАРСКАТА ОБЩНОСТ В ИСПАНИЯ

Веселин Минчев¹, Венелин Бошнаков²

Резюме. Статията представя резултати от представително извадково изследване сред българите в Испания. В извадката попадат 506 души, живеещи в 25 различни населени места. Това предоставя възможност да се открие образователния, трудов и имуществен статут на българите, живеещи в Испания по време на провеждане на изследването. Дискутира се и въпроса „Ще се завърнат ли българите от Испания?“ Статията предлага оценка за степента на знание на български език от най-младите, както и честотата на контактите на диаспората с близките им останали в България.

Ключови думи: международна миграция, диаспора, българи в Испания

ЕМПИРИЧНО СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ В ИСПАНИЯ

Българската общност в Испания е една от най-многобройните български общности в Западна Европа. По данни на неправителствената организация, базирана във Валенсия, CeiMigra – в Испания живеят 16,6% от 923-те хил. българи, живеещи в чужбина³, Това мотивира провеждането на представително анкетно проучване сред българите в Испания през май-юни 2011 г.в рамките на изследователски проект на тема: „Българската диаспора в Западна Европа: трансгранична мобилност, национална идентичност и развитие“⁴. Доколкото ни е известно това е едно от първите изследвания, засягащо широк диапазон от въпроси, имащи отношение към българската диаспора в Испания, при наблюдение на значителна по обем извадка (планиран размер на извадката – 500 лица; изпълнен - 506 лица)⁵.

¹ **Проф. Веселин Минчев** - ИИИ при БАН, МВБУ

Адрес за контакти: v.mintchev@iki.bas.bg

² **Доц. Венелин Бошнаков** - УНСС

Адрес за контакти: venelinb@unwe.bg

³ Ciudadanos del mundo, ciudadanos de Bulgaria, Coleccion: Miradas sobre la inmigracion, (http://www.ceimigra.net/observatorio/images/stories/mirada_25.bulgaria.pdf)

⁴ Част от резултатите са представени в Калчев, Й. и И. Зарева, „Социално-демографски характеристики и трудова реализация на българската имиграция в Испания“ в Минчев, В. и др. „Българската емиграция: теории, политики, емпирични изследвания“, С., 2012, с. 201-220.

⁵ През 2007 г. в Испания е проведено обхватоно наблюдение на чуждестранното население – с 15500 души извадка, сред които са попаднали и около 380 български граждани.

Вж. Recher, D. and M. Requena, The National Immigrant Survey of Spain: A new data source for migration studies in Europe, Demographic Research, Vol.20, Article 12, pages 253-278. (www.demographicresearch.org/Volumes/Vol20/12/DOI:10.4054/DemRes.2009.20.12)

Част от информацията за българите и румънците от това изследване е анализирана в – Stanek, M., 2009, Patterns of Romanian and Bulgarian Migration to Spain, Europe-Asia Studies, p.1627-1644. (<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09668130903209160#preview>)

Планиране на извадката

Проучването е планирано като своеобразен „хибрид“ на:

- ✓ представително извадково изследване сред българското население в Испания;
- ✓ квотна извадка, формирана съобразно полово-възрастовата структура на българското население в отделните области на тази страна.

Целевата генерална съвкупност обхваща регистрираното българско население („страна на произход – България“) според данните на Националния статистически институт (INE) на Кралство Испания⁶ към 2010 г. Те са от електронната платформа на INE, където има информация за регистрираните в дадено населено място чужденци - по страна на произход, пол, възраст и др.

Обобщената на ниво „провинция“ и „автономна област“ статистическа информация е използвана за формирането на квотите по пол и възраст, необходими за провеждане на проучването. Към момента на провеждането на изследването в Испания са регистрирани близо 170 хиляди българи.

За осигуряване на представителност на наблюдението е възприет модел на извадка близък до вида „двустепенна гнездова извадка с подбор, пропорционално на големината на гнездата“ (PPS – “probability proportional to size” sampling). За целта е формиран кумулативен брой на лицата, регистрирани в населените места с поне 100 лица от български произход, („общини“ с 5-цифрен административен код) получен в низходящ ред. Моделът на извадката предоставя шанс за селекция на населени места⁷, обхващащи подсъвкупност от 123 хиляди лица измежду регистрираните 169 хиляди, което възлиза на близо 73% от българското население в Испания.

Подборът на гнездата (населените места) е осъществен по стандартната процедура на извадковия модел, като е избрано стартово число в интервала [1;K], където „K“ е крачката на подбора. Тя е определена като отношение на броя на наблюдаваното население и броя на лицата за наблюдение в гнездо: $K=122973/25=4919$.

Така се установява кои населени места попадат в извадката. Моделът има следната особеност – при попадане на „крачката на подбора“ повече от веднъж в едно и също населено място, то това населено място се третира като „агрегатно гнездо“, обхващащо две или повече единични гнезда. Тогава размерът на извадката за наблюдение в него ще бъде 2 или повече пъти от определения обем (20 лица). Разбираемо такива са големите градове със значително българско население, като Мадрид, Валенсия и др. Таблица 1 (Приложение) съдържа планирания обем на извадката, разпределен по населени места и провинции.

На втората степен е осъществен подборът на респондентите, като са определени квоти за наблюдение на мъже и жени от съответните възрастови групи. Квотите са образувани на ниво „провинция“ съобразно наличните данни за по-

⁶ Instituto Nacional de Estadística, www.ine.es (Municipal Register: Foreign Population).

⁷ През 2010 г. в 274 населени места в Испания живеят по над 100 българи.